

sluttede sig til Ændringsforslaget, som det ikke var Medforslagsstiller til, fordi det kun gjaldt Landet, ikke København, og vi ønskede, at det skulde gælde baade København og Landet. Jeg synes, at det fremdeles maa være en fuldkommen fri Sag, om man ønsker, at Børnene skal deltage i Religionsundervisningen i Folkeskolen eller ej. Hvad Spørgsmaalet angaar om, hvordan Religionsundervisningen skal være i Folkeskolen, tror jeg, at vi her i Landet ikke mindst handler rettest, naar vi lader Afgørelsen ligge helt og fuldt hos den Forældrereds, som staar om Folkeskolen.

I samme Forbindelse har jeg Lyst til at røre ved et andet Spørgsmaal, som ogsaa har Interesse, navnlig fordi Ordet: Religionskundskab er nævnt flere Steder i det foreliggende Lovforslag. Det er Spørgsmaalet om, hvordan det forholder sig med Katekismus-Undervisningen. Saa vidt jeg har faaet oplyst, har vi i Danmark for Øjeblikket i den offentlige Folkeskole Lærebogstvang. I den Haandbog, som er udgivet af en højtstaaende Embedsmand i Ministeriet, anføres det, at Undervisningen i Religion i Folkeskolen skal foregaa efter den evangelisk-lutherske Lære med Benyttelse af Luthers lille Katekismus og en autoriseret Lærebog henholdsvis paa Undervisningens andet og tredje Trin. Og saa hedder det videre meget nedslaaende for dem, der tænker, at der maa vel være Ventiler for disse strenge Bestemmelser: at det er en Regel, hvorfra der ikke dispenseres, og der henvises til to Skrivelser af 22. Januar og 25. Januar 1907, udstedte paa en Tid, da den nuværende 9de kongevalgte Landstingsmand var Kultusminister. Det har ikke været mig muligt at faa fat i disse Skrivelser; det kunde ellers være yderst interessant at se, hvorledes man begrundet, at man ikke vil dispensere fra denne Regel, hvis der f. Eks. var en Lærer i Folkeskolen, der ønskede at være fri for at undervise efter Lærebog. Jeg har mødt det i min Praksis, at en Lærer har sagt: Vi er forpligtede til at bruge Lærebogen; der er ingen Vej udenom. Jeg kunde tænke mig, at det Udvalg, der bliver nedsat om dette Lovforslag, ogsaa kunde faa den Opgave at kaste fuldt og klart Lys over, hvordan Forholdet er her. Jeg mener unægtelig, at vi bør være kommet til det Tidspunkt, at vi ikke opretholder Lærebogstvangen længere. Det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), der aabnede denne Forhandling, mindede om, at det i Dag var Kristen Kolds Hundredaarsdag. Ja det har jeg ogsaa tænkt paa, da vi begyndte

paa denne Forhandling om Skolefrihed. Jeg tror, det danske Folketing kunde hædre Kristen Kolds Minde ved i Dag at gøre det første Skridt til at give Lærebogstvangen i Folkeskolen Dødsstødet.

Jeg skal derefter gaa over til § 4 i det foreliggende Lovforslag. Jeg synes, at denne Paragraf giver Skolekommissionen en ganske overordentlig stor Magt, en saa stor Magt, at det, man skulde opnaa ved at ophæve Loven af 2. Maj 1855, næsten bliver illusorisk. Det hedder i § 4: „Hvis Skolekommissionen i noget Tilfælde skønner, at Forældre, Værger eller Husbonder ikke sørger for en forsvarlig Undervisning for deres undervisningspligtige Børn, kan den henvise disse til Undervisning i den offentlige Skole, og de kan da ikke kræves udskrevne derfra uden Skolekommissionens Samtykke før Slutningen af det Skolehalvaar, hvori de har fyldt 14 Aar“. Det er altsaa et Skøn, et løst Skøn, det drejer sig om; Skolekommissionen faar Magten. Der kan jeg ikke andet end minde om, hvad det er for nogle Skolekommissioner, vi har i Øjeblikket. Vi fik jo ikke nogen Skoletilsynslov. Forholdene er mange Steder i Landet faktisk saaledes, at der er Skolekommissioner, hvor Præsten har den største for ikke at sige næsten hele Indflydelsen — jeg behøver blot at minde om Nørre Søby-Sagen. Hvis vi vedtager dette Lovforslag uden samtidig at forandre Skolekommissionernes Sammenætning, vil det sige, at nu faar Præsten eller Skolekommissionen ikke alene Lov til at nægte Børn i 12 Aars Alderen at komme ud af Skolen, men de faar carte blanche til overhovedet at nægte Børn at komme ud af Skolen. Maa jeg minde ærede Medlemmer om Forhandlingen om det Lovforslag, der blev til Loven af 2. Maj 1855. I Lovforslaget brugtes Udtrykket „Skolebestyrelsen“, og dette Udtryk kom ogsaa til at staa i Loven. Man drøftede meget, hvad der skulde forstaaes ved Skolebestyrelsen, og man blev enig om at indsætte, at det skulde være Skolekommissionen. Nu er det meget muligt, at Skolekommissionen den Gang i højere Grad end nu kunde kaldes Skolebestyrelse; som Forholdene nu er, kan Skolekommissionen ikke kaldes Skolebestyrelsen. Giver man den denne Ret uden at aabne Adgang til Appel til andre Instanser, synes jeg, at man helt prisgiver Forældrene til en Skolekommission, som jeg tror, man fra mange Sider vil være enig om ikke er indrettet, som den burde.

I § 5 er der Tale om de private Skoler, som faar Lov til at afholde Eksaminer. Her har vi de samme Bestemmelser, som